

Helyi tanterv a két tanítási nyelvű gimnáziumi célnyelvi civilizáció tantárgy oktatásához 9 – 12. évfolyam

Az önálló tematikával megjelenő, de a célnyelvek keretei között is oktatható célnyelvi civilizáció tantárgy tanításának az a célja, hogy a célnyelv használatával a tanulók tájékozottá váljanak a célnyelvi országok legtágabb értelemben vett kultúrájában. Ez felöleli a célországok földrajzát, gazdaságát, társadalmi viszonyait, történelmét, tudománytörténetét, tudományos-technikai vívmányait, irodalmát, művészetét, valamint a mindennapi élet kultúráját is. A tantárgy kiváló lehetőséget kínál a tantárgyközi integráció megvalósítására és a célnyelv iránti érdeklődés fenntartására.

A műveltségi tartalmak feldolgozása a kulcskompetenciák fejlesztésével együtt hozzájárul a tanulók személyiségfejlődéséhez; az önálló ismeretszerzés, a tájékozódás, a véleményformálás képessége mellett csiszolja a társas kompetenciákat; növeli az elfogadás, a tolerancia képességét; fejleszti a célnyelvi kommunikációs kompetenciát.

A célnyelvi civilizáció tantárgy – komplex jellegéből fakadóan – a tanulók életkorához igazítva szintetizálja a NAT nevelési célkitűzéseit.

9–10. évfolyam

A 9. évfolyam megkezdésekor a tanulók már legalább öt évig tanulták a célnyelvet általános iskolában, öt évfolyamos képzés esetén pedig egy éve az előkészítő évfolyamon. Az általános iskola, illetve az előkészítő évfolyam nyelvóráin alapvető információkat szereztek a célnyelvi országokról, kialakult bennük az érdeklődés a célnyelvi országok kultúrája iránt. Nyelvi szintjük eléri a Közös európai referenciakeret (KER) szerinti A2-es, illetve B1-es szintet. Nyelvtudásuk tehát lehetővé teszi, hogy idegen nyelven is szerezzenek információkat a körülöttük lévő világról. Motivációjukat növeli, hogy a célnyelvi civilizáció tanulása során a már meglévő földrajzi, történelmi, irodalmi, zenei, képzőművészeti ismereteiket felhasználhatják, továbbfejleszthetik. Ez kreativitásra, elemző, analízis gondolkodásra ad lehetőséget, s egyben segíti őket a megfelelő, egyéni tanulási stratégia kialakításában.

A célnyelvi civilizáció tantárgy kiemelkedő szerepet játszik a kulcskompetenciák fejlesztésében, a nevelési célok elérésében. A tanítás során kulturális, technikai, történelmi, művészeti és természettudományos ismeretekhez jutnak a tanulók. A cél az ok-okozati összefüggések felismerése, az egyes események, szokások, jelenségek összehasonlítása. A saját és a célnyelvi kultúrák megismerése, összehasonlítása révén bővül a tanulók műveltsége, szélesedik látóköriük, így fokozatosan kialakul elfogadó magatartásuk, és megbecsüléssel tekintenek az eltérő kultúrákra.

A tantárgy tanulása során mélyebben megismerik a célnyelvi országok történelmét, gazdaságát, hagyományait, kultúráját, művészetét. Párhuzamot vonnak ezek hazai vonatkozásaival, s megtanulják a célnyelvi és a magyarországi jellemzőket összehasonlítani, bemutatni. A tudományos életben elért magyar eredmények, világhírű tudósaink munkásságának megismerése, bemutatása hozzájárul a nemzet szellemi és tárgyi öröksége iránt érzett megbecsülés kialakulásához. Ezek a tevékenységek erősítik interkulturális készségeiket és a nemzeti öntudatot is.

A célnyelvi civilizáció tantárgy esetében a tanulás, az információszerzés eszköze a célnyelv, így annak készségszintű felhasználására, célorientált gyakorlására ad lehetőséget. A tantárgy tartalma szoros kölcsönhatásban van más közismereti tárgyakkal. A célnyelvi országok sokoldalú megismerése természetes kapcsolódási pontokat kínál a tanulók számára földrajzi, történelmi, képzőművészeti, irodalmi ismereteik kreatív és interaktív felhasználásához. A tanulók az IKT-eszközökkel támogatott információszerzést és

-feldolgozást is gyakorolhatják, képessé válnak az önálló kutatómunkára és a megszerzett információk produktív alkalmazására.

A tananyag feldolgozása közben lehetőséget kell biztosítani arra is, hogy a tanulók pár- és csoportmunkával, illetve a projektfeladatok során kibontakoztassák kreativitásukat, fontos a kreatív megnyilvánulások ösztönzése, elismerése. A feladatok jellege, tartalma sok lehetőséget biztosít az önálló kutatómunkára, egyéni és csoportos előadásokra. A tanulók megfogalmazhatják feltevéseiket, következtetéseiket, gyakorolhatják a kulturált vitát, a tényeken alapuló érvelést.

A 10. évfolyam végére a tanulók képessé válnak arra, hogy a célnyelv használatával önállóan is megismerkedjenek más kultúrákkal, és összehasonlítsák ezeket, valamint be tudják mutatni Magyarország természeti, történelmi, szellemi értékeit. Nyitottabbá válnak a világra, interperszonális kapcsolataikban elfogadóbbak, toleránsabbak lesznek.

A megjelölt témakörök nem választhatók mereven szét, közöttük tartalmi összefüggés, egymásra épülés, esetenként átfedés van. A tantárgy tanítása heti egy órában történik. Az éves óraszám témakörönkénti felosztása, az arányok kialakítása során figyelembe kell venni a célnyelven tanított tantárgyakhoz kapcsolódó, már meglévő és fejlesztendő célnyelvi készségeket, ismereteket.

A célnyelvi civilizáció tantárgy fejlesztési feladatai: ismeretszerzés célnyelven, kritikai gondolkodás, kommunikáció és problémamegoldás célnyelven, tájékozódás időben és térben.

Az alábbi táblázatok tematikai egységenként tartalmazzák a tanulók előzetes tudását, a nevelési fejlesztési célokat, ismereteket, fejlesztési követelményeket. Az egyes tematikai egységek tartalmát a kapcsolódási pontokkal és kulcsfogalmakkal együtt évekre bontva külön táblázatban adjuk meg.

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok természetföldrajza
2	Előzetes tudás	A tanuló már rendelkezik a célnyelv országaira vonatkozó általános ismeretekkel (fekvés, főváros, folyók, éghajlat) az anyanyelvén és célnyelven is. Ismeri a topográfiai fogalmakat, tudja használni a hagyományos és az online térképeket. A nemzeti jelképeket ismeri.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a célnyelvi országok földrajzi fekvésére, felszínére, felszínformáira, tájegységeire és legfontosabb vízrajzi jellemzőire vonatkozóan tájékozódni, információt gyűjteni és következtetéseket levonni leírásokból, statisztikai táblázatokból, grafikonokból, diagramokból, hagyományos és online térképekből; tud a topográfiai fogalmakhoz tartalmi elemeket rendelni és természetföldrajzi, környezeti és társadalmi-gazdasági témákat feldolgozó tematikus térképeket összehasonlítani; következtet a földrajzi fekvésből, a természeti és éghajlati viszonyokból az élővilágra, a népességre, valamint a kultúra jellemzőire; ismeri az adott terület élővilágának legfontosabb jellemzőit; szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával mutatja be a célnyelv országainak alapvető természetföldrajzát digitális eszközök alkalmazásával is.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok földrajzi fekvésének, felszínének, felszínformáinak, tájegységeinek és legfontosabb vízrajzi jellemzőinek megismerése és kontúrtérképen történő

	<p>elhelyezése.</p> <p>Az éghajlat és az időjárás változásának és a célnyelvi országok legjellemzőbb élővilágának ismerete – a többi tantárgyra is építve.</p> <p>Geopolitikai következmények felismerése, megfogalmazása, a közigazgatási régiók (autonómiák, tartományok, államok) azonosítása térkép segítségével.</p> <p>Nemzeti jelképek (zászlók, címerek) és szimbolikájuk értelmezése.</p> <p>Népességi adatok (lakosság szám, népsűrűség) elemzése térkép alapján.</p> <p>A népesség eloszlásának területi sajátosságai, ennek természeti, társadalmi, gazdasági okai és következményei; a bevándorlók szerepe az egyes célnyelvi országok népességének alakulásában, valamint a bevándorlás és a bevándorlás korlátozásának okai.</p> <p>A célnyelvi országok leghíresebb városainak, turisztikai központjainak, nevezetességeinek megismerése, bemutatása.</p>
--	---

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok gazdasága
2	Előzetes tudás	A tanuló már foglalkozott országok gazdaságával a Földrajz tantárgy keretében. Ismeri az alapvető gazdasági folyamatokat, jelenségeket.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud célnyelven információt gyűjteni a hagyományos és digitális médiumokban; a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelvi országainak alapvető gazdasági ágairól, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról; összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok gazdasági adottságainak és jellemzőinek, főbb gazdasági ágazatainak, a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepének, a magyar vonatkozásoknak a megismerése. Nemzetközi viszonylatban is híres termékek, márkák és a Magyarországon jelenlévő nagyvállalatok megismerése. A főbb szárazföldi, vasúti, vízi és légi közlekedési útvonalak, az egyes közlekedési ágak főbb sajátosságainak megismerése. A lakosság életszínvonalának megismerése. Önálló információszerezés és az információk értelmezése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok politikai berendezkedése
2	Előzetes tudás	A médiumokban már sok tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket, ami jó kiindulási pontként szolgálhat a további tanulmányokhoz.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési	A tanuló képes gyűjtőmunkára a célnyelven, értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit;

	céljai	összehasonlítja a célnyelvi országok és Magyarország politikai berendezkedését; bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok politikai berendezkedésének megismerése. Tájékozódás a célországok állam- és intézményrendszerének felépítéséről, a kormány- és az államfő hatásköréről. A jelentős politikai pártok a célországokban. A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása. A civil szervezetek szerepe a társadalomban, a civil mozgalmak jelentősége a célországokban.

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai
2	Előzetes tudás	A történelem és állampolgári ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát, hallhat a médiában az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáiról; célnyelvi tanulmányai során szerzett információt az oktatásról, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok és képi források felhasználásával; ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi berendezkedését; felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza; tud véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti; felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai, a különböző kultúrák, társadalmi rétegek, csoportok, eltérő kultúrák tanulmányozása. A célnyelvi országokban létező társadalmi rétegek, csoportok (öregek, fiatalok, gyerekek, nők, kisebbségek, bevándorlók) aktuális helyzetének, együttélési formáinak, civilizációs konfliktusainak, társadalmi feszültségeinek megismerése és helyzetük összehasonlítása, az eltérések, illetve párhuzamok keresése. A hazai és a célnyelvi országok oktatási rendszere közti különbségek és hasonlóságok feltárása, megértése. A tanulás, a tudás és a műveltség mai szerepének értelmezése személyes tapasztalatok és a médiából vett példák, valamint a történelemből tanultak alapján.

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Hagyományok, szokások, életmód
2	Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a hírekből, audio(vizuális) anyagokból, fényképekről információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, életviteléről; felismeri a társadalmi, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal; a társadalmi érintkezés szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál az általánosan használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését; életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok családmódeljeinek elemzése, a családi szereposztás azonosítása. A gyermekek helyzetének, legfontosabb jogainak és kötelességeinek bemutatása a családban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal. A célnyelvi országok nemzeti és családi ünnepeinek, népi hagyományainak, szokásainak megismerése. A célnyelvi országok hagyományos ételei, tipikus alapanyagok, régiók tipikus ételei. Étkezési szokások. A szabadidő eltöltése, a kulturált szórakozás, nyaralási és pihenési szokások bemutatása. A turizmus hatása a célnyelvi országokra. A vidéki és városi élet.

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Környezetvédelem
2	Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően ismeretekkel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat ismeretszerzésre; rendszerezi az információkat; ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről véleményt mondani; tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel kapcsolatos kérdésekben.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	Az éghajlati változások és a hozzájuk kapcsolódó ártalmak (pl. üvegházhatás, felmelegedés) kialakulásának és folyamatának ismerete, a változások okainak értelmezése. A környezetszennyezés fajtáinak megismerése (pl. levegő-, talaj- és vízszennyezés). A környezetszennyezés hosszú távú következményeinek

		<p>felismerése (pl. édesvíz hiánya, energiaforrások kimerülése, életlehetőségek megszűnése, migráció).</p> <p>A háztartási, ipari és veszélyes hulladék kezelése és újrahasznosítása a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A hagyományos energiaforrások és a nukleáris energia előnyeinek és veszélyeinek ismerete, valamint az alternatív energiaforrások ismertetése (pl. megújuló energiaforrások).</p> <p>A célnyelvi országokban és hazánkban leggyakrabban előforduló környezeti katasztrófák ismerete (pl. árvíz, vízszennyezés).</p> <p>A célnyelvi országokban és hazánkban működő legfontosabb környezetvédelemmel foglalkozó szervezetek és tevékenységük megismerése (pl. Greenpeace, zöld mozgalmak).</p>
--	--	--

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tömegkommunikáció, média
2	Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi;</p> <p>tud a tömegkommunikáció társadalmi hatásairól, pozitív és negatív aspektusairól;</p> <p>tud a megfelelő szókincs használatával véleményt megfogalmazni a médiával kapcsolatos kérdésekről;</p> <p>ismeri a sajtószabadság fogalmát a célnyelvi országokban és hazánkban.</p>
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A kereskedelmi és a közszolgálati médiumok.</p> <p>A célnyelvi országok egyes televíziós és rádióműsorainak megismerése, bemutatása. Tévészési szokások a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A célnyelvi országok egyes nyomtatott sajtótermékeinek és néhány, a célnyelvi országokhoz kötődő internetes portálnak a megismerése és bemutatása.</p> <p>A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése.</p> <p>A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.</p> <p>Az internet szerepe a tömegkommunikációban, az online források hatása a jövő tömegkommunikációjára.</p> <p>A reklámok, hirdetések értelmezése a célországok kultúrájának, társadalmi szokásainak ismeretében.</p> <p>Műsorkészítés, lapszerkesztés.</p>

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Sport
2	Előzetes tudás	A tanuló élettapasztalatának és tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a sportokról és az egészséges életmódról.

3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló ismeri és használja a tömegkommunikációs csatornákat a sportokkal, egészséges életmóddal kapcsolatos információk összegyűjtésére, rendszerezi és értelmezi ezeket az információkat;</p> <p>felismeri a sport pozitív élettani hatásait, valamint az élsport esetleges negatív hatásait, és tud ezekről kritikus véleményt mondani;</p> <p>tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni sportágakkal, sporteseményekkel, egészséges életmóddal kapcsolatos kérdésekben;</p> <p>tisztában van a sport múltbéli és jelenlegi szerepével a célnyelvi országokban és hazánkban.</p>
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>Az egészséges életmód és a sportolás szerepe a mindennapi életben (szabadidősport, tömegsport) a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A legjellegzetesebb sportágak a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>Sporthoz kötődő fogalmak ismerete (pl. fair play, versenyszellem, csapatszellem, veszíteni tudás képessége); a sport személyiségformáló szerepe.</p> <p>Az olimpiai eszme és az olimpiai játékok; a célnyelvi országok és hazánk legnagyobb sikerei az olimpiákon.</p> <p>A célnyelvi országokban és hazánkban megrendezett legjelentősebb sportesemények bemutatása.</p> <p>Néhány, a célnyelvi országokból és hazánkból származó sikeres sportoló, illetve csapat bemutatása.</p> <p>Új tendenciák a sportban; a küzdősportok és az extrém sportok elterjedése és ezek hatása.</p> <p>Az élsport negatív aspektusainak kritikus szemlélete (pl. durvaság, teljesítménynövelő szerek, a túlzott anyagi ellenérték romboló hatásai).</p> <p>A sportolók sztárrá válásának hatása az emberekre és a sportra (pl. reklámok, anyagi előnyök, divatteremtés).</p>

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tudományok
2	Előzetes tudás	<p>A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően ismerettel rendelkezik számos tudományos-technikai vívmányról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról.</p>
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos információgyűjtésre;</p> <p>felismeri a tudományos-technikai vívmányok fontosságát, tud megfelelő szókincs használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről;</p> <p>ismeri a legfontosabb tudományos-technikai vívmányokat, a célnyelvi országok és hazánk néhány felfedezőjét, feltalálóját, tudósát.</p>

4	<p align="center">Ismeretek / fejlesztési követelmények</p>	<p>Ismeretszerzés a tudomány fejlődéséről, hatásairól (pl. ipari forradalom, XX. századi technikai forradalom).</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű tudósának, feltalálójának megismerése és bemutatása.</p> <p>Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a modern technikai eszközök elterjedésének okairól, hatásáról, pozitív és negatív aspektusairól.</p>
---	--	--

1	<p align="center">A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén</p>	<p>A tanuló a szükséges szókincs felhasználásával, esetenként digitális eszközök alkalmazásával, érthetően be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit. Magyarországot be tudja mutatni egy célnyelvi beszélő számára, összehasonlításokra képes.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok gazdasági jellemzőit, értelmezi a különböző gazdasági mutatókat. Alapvető összehasonlításokra is képes.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok politikai rendszerét, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok jellemző társadalmi viszonyait, a leggyakoribb szociális problémákat.</p> <p>Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.</p> <p>Érti a környezetszennyezés következményeit és a környezetvédelem fontosságát.</p> <p>Használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére, kérdések megfogalmazására.</p> <p>Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén.</p> <p>Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.</p> <p>Képes hazáját több szempontból bemutatni a célnyelven.</p> <p>Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.</p>
---	---	---

9. osztály

Óraszám: heti 1 óra (évi 36)

Források:

James O'Driscoll: Britain

Jancsó-Pintér-Suba-Surányi-Szántó: Cultural Relations. Exam Pass, Akadémia kiadó

Sheerin, Seath and White: Spotlight on Britain

Derek Allen - Paul Smith: Life and Culture in the English Speaking World

G.C.Thornley and Gwyneth Roberts: An Outline of English Literature

David Daiches: A Critical History of English Literature

Szántó György Tibor: Anglia története

Longman Dictionary of English Language and Culture

Oxford Guide to British and American Literature

Témakörök és a fejlesztés tartalma

A fejlesztési célhoz tartozó tematikai egység	Témakörök és tartalmak (óraszám)	Kapcsolódási pontok	Kulcsfogalmak
Nagy Britannia természetföldrajza Geography of Great Britain	Természeti adottságok: Hegyek, tavak, folyók, óceánok és az ezekből fakadó sajátosságok (2óra)	<i>Földrajz:</i> az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége; településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei. <i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.	Topográfia, nemzeti jelképek, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, időjárási-éghajlati elemek, élővilág, a településtípusok.
	Anglia, Skócia, Wales, Észak-Írország. (2 óra)		
Nagy Britannia gazdasága British Economy	Nagy Britannia ipari nagyhatalommá válása (2 óra)	<i>Földrajz:</i> iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke és a munkaerő mobilitása, közlekedés. <i>Matematika:</i> grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, infláció, GDP.
	Napjaink gazdasága (1 óra)		
Nagy Britannia politikai berendezkedése Political system of	Alkotmányos monarchia, a parlament szerepe és szerkezete, a királynő szerepe, a miniszterelnök és kormánya(2ó)	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái.	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia,

Great Britain	Alkotmány, törvényhozói, végrehajtói, bírói hatalom, a korona jogköre, trónutódlás (2 óra)	<i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.	politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.
	parlamenti pártok, szimbólumok, tradíciók (1 óra)		
Nagy Britannia társadalmi viszonyai British Society Multicultural Britain Multiethnicity	Push – Pull factors, national identity, splendid isolation (1 óra)	<i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezszi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás. <i>Földrajz:</i> társadalomföldrajz. <i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, hagyomány, erkölcs, jog, illem, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, a gyermekek jogai, diákjogok és kötelességek, egészség és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, előregedés, túlnépesedés.
	The British Education System (2 óra)		
	A család szerepe a mai brit társadalomban (1 óra)		
Brit ünnepek Hagyományok, szokások, életmód British Holidays and Festivals Traditions	Tradíciók, hagyományok, szokások a brit társadalomban (1 óra)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek. <i>Etika:</i> önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet. <i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód, fogyatékkal élők. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.	Család, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, előregedés, egészséges életmód, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás, nemzeti ételek.
	Kulturális sokszínűség (1 óra)		
	A különböző vallások egymás mellett élése (1 óra)		
	Az én házam az én váram, idősothtonok stb. (1 óra)		
Környezetvédelem Environment	Tengeri kőolajmezők és a környezetvédelem (1 óra)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás,

Protection in Great Britain, The Kyoto Protocol	Megújuló energiaforrások Nagy Britanniában (1 óra)	lakókörnyezetben. <i>Biológia-egészségtan:</i> természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés. <i>Földrajz:</i> településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai. <i>Etika:</i> etikus kereskedelem (fair trade). <i>Kémia:</i> vegyi anyagok hatásai a környezetre. <i>Földrajz:</i> talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.	megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés.
	Tudatos igény kialakítása az egyénben a környezet védelmére (1 óra)		
Tömegkommunikáció, média British Media	Sajtószabadság (1 óra)	<i>Etika:</i> újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog; manipuláció, médiaszabályozás. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tömegkommunikációs források nyelve; a média hatása a nyelv változására. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a cenzúra és sajtószabadság a történelem folyamán. <i>Informatika:</i> az internet, mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. század tömegkommunikációjában.	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.
	A különböző médiumok előnyei és hátrányai (1 óra)		
	Az egyén, mint tudatos felhasználó (2 óra)		
Sport Nagy Britanniában, egészséges	A brit iskolarendszer és a sport kapcsolata, hagyományos brit sportágak (2 óra)	<i>Etika:</i> fair play; dopping, sportszerűség <i>Testnevelés és sport:</i> sportágak, szabályrendszerek; játékleírások,	Szabadidősport, tömegsport, szabályok, élsport, csapatszellem, versenyszellem, fair play, győzelem,

életmódra nevelés Sport in Britain Health	A londoni olimpia profizmusa, olimpiai eredmények, a csapatszellem kialakítása már kisgyermekkorban (1 óra)	játékszabályok; életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni, társas és csoportos tevékenységek.	vereség, dopping, egyéni- és csapatsport, extrém sport, életvitel, egészséges életmód, helyes táplálkozás, sportsérülések, ételtani hatások, szabályok, felszerelések, sportközvetítések.
	Az angol football, rugby, cricket, golf, Wimbledon (1 óra)		
Tudományos eredmények Nagy Britanniában Science in Britain	Brit találmányok áttekintése a történelem során, a jelenkor tudományos eredményei, jövőkutatás (2 óra)	<i>Biológia-egészségtan, Fizika, Kémia:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezők (Newton, Watt, Darwin), a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései.	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, űrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, pszichológia, agykutatás, evolúció.
	Néhány jelentős találmány létrejöttének közelebbi tanulmányozása (1 óra)	<i>Informatika:</i> az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai. Netikett.	
	Híres magyarok (1 óra)		

A fejlesztés várt eredményei a kilencedik év végén:	<p>A tanuló a szükséges szókincs felhasználásával, digitális eszközök alkalmazásával, érthetően be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.</p> <p>Ismeri a Brit-szigetek földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit.</p> <p>Ismeri Nagy Britannia főbb gazdasági jellemzőit, értelmezi a különböző gazdasági mutatókat. Összehasonlításokra is képes.</p> <p>Ismeri a Nagy Britannia politikai rendszerét, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.</p> <p>Ismeri Nagy Britannia jellemző társadalmi viszonyait, a leggyakoribb szociális problémákat.</p> <p>Tájékozott a brit emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.</p> <p>Érti a környezetszennyezés következményeit és a környezetvédelem fontosságát.</p> <p>Használja az angol nyelvű tömegkommunikációs csatornákat az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére, kérdések megfogalmazására.</p> <p>Tájékozott legjellegzetesebb brit sportágakban és sportesemények területén.</p> <p>Ismer a brit kultúrából néhány kiemelkedő jelentőségű tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.</p> <p>Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.</p>
--	--

10. osztály

Óraszám: heti 1 óra (évi 36)

Források / Ajánlott irodalom:

Jancsó – Pintér – Suba – Surányi – Szántó: Cultural Relations, Exam Pass, Akadémia Kiadó

Bryn O’Callaghan: An Illustrated History of the US

Peter B. High: An Outline of American Literature

Douglas K. Stevenson: American Life and Institutions

Karen Blanchard, Christine Root: American Roots

Elizabeth A. Mejia, Maida Kennedy Xiao, Lucyna Pasternak: American Picture Show

Milada Broukal, Janet Milhomme: More about the USA

Maryanne Kearny Datesman, Joann Crandall, Edward N. Kearny: American Ways

Eckhard Fiedler, Reimer Jansen. Mil Norman-Risch: America in Close-Up

James West Davidson, William E. Gienapp etc: Nation of Nations, A Concise Narrative of The American Republic

Sidney Schwartz, John R. O’Conner: The Age of Greatness

Rachel Standish, Christopher Stacey: The American Promise

Témakörök és a fejlesztés tartalma

A fejlesztési célhoz tartozó tematikai egység	Témakörök és tartalmak (óraszám)	Kapcsolódási pontok	Kulcsfogalmak
Az USA természet földrajza US Geography	Az észak-amerikai kontinens 50 tagállama, az USA fő és mellékrégiói (2 óra)	<i>Földrajz:</i> az időjárás tényezői, a Föld szépsége, egyedisége; településtípusok; globális problémák, életminőségek különbségei.	Topográfia, nemzeti jelképek, felszíni formák, víztípusok, éghajlati és földrajzi övezetek, időjárási-éghajlati elemek, élővilág, a településtípusok.
	Természeti adottságok, hegyek, tavak folyók, óceánok, sivatagok és az ebből fakadó sajátosságok (2 óra)	<i>Biológia-egészségtan:</i> élőhely, életközösség, védett természeti érték, változatos élővilág. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.	
Az USA gazdasága US Economy	Hogyan vált az USA mezőgazdasági országból ipari nagyhatalommá? (1 óra)	<i>Földrajz:</i> iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke és a munkaerő mobilitása, közlekedés.	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható

	Az ipari forradalom hatása, felfedezések, merkantil, kapitalista szemlélet, a tőzsde (1 óra)	<i>Matematika:</i> grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.	fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, infláció, GDP.
	Self-made man, tycoons, from rags to riches (1 óra)		
Az Egyesült Államok politikai berendezkedése US Government	Az USA kormánya, állami szimbólumok (1 óra)	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.
	Separation of Powers Checks and Balances System (a központi hatalom, és az államok szintjén) (2 óra)		
	Az amerikai választási rendszer (1óra)		
	Híres amerikai elnökök (1 óra)		
Az Egyesült Államok társadalmi viszonyai US Society Multiethnicity	US society, Push-Pull factors Melting Pot – Salad Bowl jelenségek (2 óra)	<i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezszi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás. <i>Földrajz:</i> társadalomföldrajz. <i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, hagyomány, erkölcs, jog, illem, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, a gyermekek jogai, diákjogok és kötelességek, egészség és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, elöregedés, túlnépesedés.
	US education system (1 óra)		
	Az amerikai társadalom jellemzői, a család szerepe az amerikai társadalomban (2 óra)		
Hagyományok, szokások, életmód US Customs and Holidays	USA: Az egyes államok szimbólumvilága és azok jelentősége az amerikai mentalitás megértéséhez (1 óra)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek. <i>Etika:</i> önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor,	Család, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, elöregedés, egészséges életmód, urbanizáció, gasztronómia,

	<p>Az egyes népcsoportok előfordulása nagyobb városokban, magukkal hozott szokásai, ünnepei, együttélésük (2 óra)</p> <p>US holidays (1 óra)</p> <p>Különböző vallások egymás mellett élése (1 óra)</p> <p>Az én házam az én váram, idősek otthona (1 óra)</p>	<p>családi élet. <i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód, fogyatékkal élők. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.</p>	<p>gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás, nemzeti ételek.</p>
<p>Környezetvédelem US and the Kyoto Protocol</p>	<p>A környezetvédelem helyzete a központi kormányzat és az egyes államok szintjén (2ó)</p> <p>Az amerikai átlagpolgár és a környezetvédelem (1 óra)</p>	<p><i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben. <i>Biológia-egészségtan:</i> természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés. <i>Földrajz:</i> településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai. <i>Etika:</i> etikus kereskedelem (fair trade). <i>Kémia:</i> vegyi anyagok hatásai a környezetre. <i>Földrajz:</i> talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.</p>	<p>Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés.</p>
<p>Tömegkommunikáció, média</p>	<p>A sajtószabadság és kialakulásának története (1 óra)</p> <p>A médiumok előnyei, hátrányai, csapdahelyzetek, a tudatos felhasználó felelőssége (2 óra)</p>	<p><i>Etika:</i> újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog; manipuláció, médiaszabályozás. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a</p>	<p>Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok,</p>

	A média és a világháló nyelvezete (1 óra)	tömegkommunikációs források nyelvezete; a média hatása a nyelv változására. <i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a cenzúra és sajtószabadság a történelem folyamán. <i>Informatika:</i> az internet, mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. század tömegkommunikációjában.	hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.
Sport, egészséges életmódra nevelés Sport in the USA Health consciousness	Az amerikai iskolarendszer és a sport kapcsolata, a sportból származó előnyök (2 óra)	<i>Etika:</i> fair play; dopping, sportszerűség <i>Testnevelés és sport:</i> sportágak, szabályrendszerek; játékleírások, játékszabályok; életmódot, életstílust és életminőséget befolyásoló egyéni, társas és csoportos tevékenységek.	Szabadidősport, tömegsport, szabályok, élsport, csapatszellem, versenyszellem, fair play, győzelem, vereség, dopping, egyéni- és csapatsport, extrém sport, életvitel, egészséges életmód, helyes táplálkozás, sportsérülések, élettani hatások, szabályok, felszerelések, sportközvetítések.
	élsport v. tömegsport (1 óra)		
	A csapatszellem kialakítása óvodás kortól kezdve (1 óra)		
	A négy legfontosabb csapatjáték: amerikai foci, baseball, kosárlabda, jégheki (1 óra)		
Tudományos eredmények US Science	The Age of Enlightenment (1 óra)	<i>Biológia-egészségtan, Fizika, Kémia:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezők, a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései. <i>Informatika:</i> az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai. Netikett.	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, úrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, pszichológia, agykutatás, evolúció.
	Amerikai találmányok (1 óra)		
	Híres magyar tudósok Amerikában (1 óra)		
	A NASA (1 óra)		

**A fejlesztés várt
eredményei a 10. év
végén:**

A tanuló a szükséges szókincs felhasználásával, digitális eszközök alkalmazásával, érthetően be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.

Ismeri az Egyesült Államok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit. Magyarországot be tudja mutatni egy célnyelvi beszélő számára, összehasonlításokra képes.

Ismeri az USA gazdasági jellemzőit, értelmezi a különböző gazdasági mutatókat. Alapvető összehasonlításokra is képes.

Ismeri az Egyesült Államok politikai rendszerét, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.

Ismeri az Egyesült Államok jellemző társadalmi viszonyait, a leggyakoribb szociális problémákat.

Tájékozott az Egyesült Államokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről.

Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.

Érti a környezetszennyezés következményeit és a környezetvédelem fontosságát.

Használja az angol nyelvű tömegkommunikációs csatornákat az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére, kérdések megfogalmazására.

Tájékozott legjellegzetesebb amerikai sportágak és sportesemények területén.

Ismer a néhány kiemelkedő jelentőségű amerikai tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.

Képes hazáját több szempontból bemutatni a célnyelven.

Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.

11–12. évfolyam

A tanulók már több éve tanulják a célnyelvi civilizáció tantárgyat, számos olyan ismerettel rendelkeznek a célnyelvi országokról, azok társadalmáról, kultúrájáról, melyek további ismeretek megszerzésére, a már meglévő tudás bővítésére, más szempontú vizsgálatára motiválják őket. Eljutottak a Közös európai referenciakeret hatfokú skálájának (KER) minimum negyedik szintjére (B2). Kellő tapasztalattal, tudással rendelkeznek ahhoz, hogy a körülöttük lévő világot tágabb kontextusban is értelmezni tudják, nyelvi ismereteiknek köszönhetően pedig széleskörű célnyelvi információszerzésre és viszonyításra képesek. A nevelési célok közül ezen a szinten a tanulás tanítása kiemelt fontosságú, hiszen a tanulóknak a 12. évfolyam végére olyan tanulási képességekkel kell rendelkezniük, amelyek lehetővé teszik az önálló és kritikus ismeretszerzést idegen nyelven, valamint nyelvtudásuk önálló fenntartását és továbbfejlesztését további tanulmányaik és munkájuk során, egész életükön át.

A 11–12. évfolyamon az előző szakasz témakörei életkoruknak, s a más tantárgyak tanulása során megszerzett ismereteknek megfelelően koncentrikusan bővülnek, egymásra épülnek.

A tanulók a tantárgy tanulása közben mélyebben megismerik a célnyelvi országok történelmét, gazdaságát, hagyományait, kultúráját, művészetét. Összehasonlítják magyar megfelelőikkel, és megtanulják ugyanilyen szempontok szerint hazánkat is bemutatni. Az így megszerzett tapasztalatok erősítik interkulturális készségeiket, és segítik őket abban, hogy hazájuk értékeit is felfedezzék, tudatosabban kezeljék.

A tanulók a tantárgy komplex jellegéből adódóan a különböző tantárgyak keretében szerzett meglévő és új ismereteiket szintetizálják, más nézőpontokból vizsgálják, és kipróbálják valós életfeladatokat idéző helyzetekben. A tantárgy tanítása során lehetőséget kell biztosítani az önálló kutatómunkára, az egyéni és csoportos előadásokra, tárgyilagos és kulturált vitákra, döntéshozatali folyamatok, üzleti tárgyalások szimulációjára, prezentációk, audiovizuális műsorok vagy weblap készítésére stb. Továbbra is kiemelt szerepet kapnak a kooperatív tanulásszervezési eljárások és az IKT-kompetenciák alkalmazása. A jól megválasztott tanórai feladatok és témák segíthetik a tanulókat a jövőjüket érintő fontos döntések meghozatalában is.

A tantárgy tanítása heti két órában történik. Az éves óraszám témakörönkénti felosztása és az arányok kialakítása során figyelembe kell venni a célnyelven tanított tantárgyakhoz kapcsolódó, már meglévő és fejlesztendő célnyelvi készségeket, ismereteket.

Az alábbi táblázatok tematikai egységenként tartalmazzák a tanulók előzetes tudását, a nevelési fejlesztési célokat, ismereteket, fejlesztési követelményeket. Az egyes tematikai egységek tartalmát a kapcsolódási pontokkal és kulcsfogalmakkal együtt évekre bontva külön táblázatban adjuk meg.

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok gazdasága
2	Előzetes tudás	A tanuló már foglalkozott a célnyelv országainak gazdaságával az előző szakaszban a célnyelvi civilizáció, valamint a földrajz tantárgy keretében. Tisztában van az alapvető gazdasági folyamatokkal, jelenségekkel. Már jártasságot szerzett a világháló kritikus és körültekintő használatában.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanulóban kialakul az érdeklődés a célnyelvi országok gazdasági és pénzügyi helyzete iránt, és tud tájékozódni célnyelven a hagyományos és digitális médiumokban, szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával beszél a célnyelv országainak alapvető gazdasági ágairól, ezek

		szerepéről a világ társadalmi-gazdasági rendszerében, a célországok Magyarországgal fenntartott kapcsolatáról, valamint a fenntarthatóságról, rendelkezik mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretekkel, összehasonlító elemzéseket végez statisztikai táblázatok, grafikonok, diagramok, folyamatábrák, térképek alapján.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A célnyelvi országok gazdaságának a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepe, a magyar vonatkozások, valamint a fenntartható gazdaság lehetőségeinek megismerése. A célnyelvi országokban való munkavállalás lehetőségei és a lehetséges kockázatok számbavétele.</p> <p>Mindennapi gyakorlati gazdasági és pénzügyi ismeretek (fizetőeszköz, számlanyitás, bankrendszer, adózás).</p> <p>A célországok kapcsolatának megismerése a nemzetközi gazdasági szervezetekkel (IMF, Világbank, WTO, Európai Unió), e kapcsolatok bemutatása.</p> <p>A tőke és a munkaerő-mobilitás előnyeinek, hátrányainak számbavétele.</p> <p>A fogyasztóvédelem, a fogyasztói kifogások orvoslási lehetőségeinek megismerése.</p> <p>Néhány összefüggés felismerése az életszínvonal, a globális problémák és a fenntarthatóság között.</p> <p>Önálló információszerzés és az információk értelmezése, az ismeretlen nyelvi elemek jelentésének kikövetkeztetése, a különböző típusú hírforrások összevetése az aktuális és alapvető gazdasági kérdések területén.</p>

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok politikai berendezkedése
2	Előzetes tudás	A történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek tantárgy keretében a tanuló foglalkozott már a politikai felépítmények különböző rendszereivel. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok alapvető jellemzőit. A médiumokban már egyre több tanuló figyelemmel kíséri a bel- és külpolitikai híreket.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes önálló gyűjtőmunkára a célnyelven, tárgyilagosan értelmezi a hagyományos és a digitális médiumok politikai híreit, elfogulatlan véleményt alkot, a szükséges szaknyelv használatával bemutatja a célnyelv országainak politikai rendszerét, az alapvető emberi, szabadság- és állampolgári jogokat, kötelezettségeket, a demokratikus gondolkodásmód jellemzőit.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A célországok és Magyarország választási rendszerének sajátosságai, ezek összevetése.</p> <p>A jelentős politikai pártok szerepe a célországokban, a tevékenységüket meghatározó jogrend.</p> <p>A társadalmi, politikai, erkölcsi problémák felismerése, megfogalmazása, lehetséges javaslatok a konfliktusok elrendezésére.</p>

	Politikai események elemzése és értelmezése segítségével és önállóan, következtetések levonása.
--	---

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	A célnyelvi országok társadalmi viszonyai
2	Előzetes tudás	A történelem, az állampolgári és a társadalmi ismeretek tanulása során a tanuló megismerte a társadalmi rétegek, nemzetiségek, kisebbségek fogalmát és jellemzőit. A célnyelvi civilizáció tantárgy előző szakaszában megismerte a célnyelvi országok társadalmainak főbb jellemzőit. A médiából ismeri az Európai Unió kisebbségi és bevándorlási problémáit, játék- és dokumentumfilmekből, a hírekből nap mint nap értesülhet a nagyvárosok társadalmi problémáiról, a bűnözésről, a droghelyzetről.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes önállóan információt gyűjteni a társadalmi viszonyok és problémák bemutatására a különböző médiumok, kortárs szépirodalmi és képzőművészeti alkotások, filmek és képi források felhasználásával, ismeri a célnyelvi kultúra társadalmi és szociális intézményrendszerét, felismer társadalmi és erkölcsi problémákat, ezeket megfogalmazza, mérlegeli a segítségnyújtás lehetőségeit és megoldást javasol, tud elfogulatlan véleményt nyilvánítani társadalmi kérdésekben, képes logikusan és tárgyilagosan érvelni, az eltérő véleményeket meghallgatja, megérti, felismeri a kultúrák és értékrendek közötti különbségeket és összeveti azokat a saját kultúrájával és értékrendjével.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A célnyelvi országok társadalmi viszonyainak tanulmányozása, problémák feltárása, megoldáskeresés a feszültségek oldására. A munka világának bemutatása (pályaválasztás, munkavállalás, a célországba irányuló munkaközvetítés, munkanélküliség kérdései, érdekképviselések); munkaerő-piaci információk gyűjtése, a célnyelvi országok munkaerő-piaci lehetőségeinek feltérképezése (pl. állások és elvárások). Egészségügyi, társadalombiztosítási ismeretek a célországokról. Leggyakoribb civilizációs és környezeti ártalmak, mentálhigiénés problémák felismerése. A vallás és az egyházak szerepének megértése a társadalomban. A társadalmat érintő alapvető globális problémák tudatosítása (pl. bűnözés, droghelyzet), és a segítségnyújtás lehetőségeinek feltárása. A célnyelvi dialektusok ismerete, szerepe a nyelvhasználatban, néhány példa említése.

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Hagyományok, szokások, életmód
2	Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a célnyelvi civilizáció mindennapjairól, a társas együttélés szokásairól, a hagyományokról. Ezek kiegészülnek a médiából vett példákkal és saját tapasztalataival.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló képes a hírekből, szépirodalmi és képzőművészeti alkotásokból, filmekből és fényképekből információt gyűjteni a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről, felismeri a társadalmi, politikai, erkölcsi problémákat, összeveti ezeket a hasonló hazai problémákkal, és megoldási javaslatokat tesz, a társadalmi érintkezés és üzleti etikett szabályai szerint viselkedik, megfelelően reagál a különböző társadalmi rétegekben használt gesztusokra, tisztázza a számára esetleg ismeretlen gesztusok jelentését, életstratégiákról, jövőképekről beszélget különböző minták és példaképek alapján.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	A gyermekek helyzetének bemutatása a társadalomban, ezek összevetése a hazai viszonyokkal, valamint a gyermekvállalással és a gyermekneveléssel kapcsolatos közvélekedés megismerése. A célnyelvi országok tradicionális és modern konyhaművészetének tanulmányozása; az életmód változásának hatása a modern konyhára. A kultúrára jellemző gondolkodásmód, ideálok, értékek feltárása, a célnyelvi országokban elvárt magatartásformák megismerése, gyakorlása. A városiasodás és az életminőség alakulásának bemutatása.

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Környezetvédelem
2	Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a környezetvédelemről, és célnyelvi, valamint célnyelvi civilizációs tanulmányai révén ismeri a témához kapcsolódó alapszókincset is.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a hagyományos és digitális hírforrásokat önálló ismeretszerzésre; rendszerezi és értelmezi az információkat, ismeri a környezetszennyezés fajtáit, okait és hatásait, valamint a környezetvédelem lehetőségeit és eredményeit, tud ezekről kritikus véleményt mondani, tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szakszókincs használatával érvelni a környezetszennyezéssel, a környezetvédelemmel, a fenntartható fejlődéssel kapcsolatos kérdésekben.

4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A környezetszennyezés fajtái, az éghajlati változások ismerete, a változások okainak értelmezése. A hosszú távú következmények felismerése. Hulladékkezelés. Energiaforrások.</p> <p>Környezetvédelmi szervezetek. Környezetvédelem.</p> <p>Ökológiai szemlélet és felelősségvállalás a mindennapi életben, a környezettudatos magatartás fontosságának felismerése (pl. szelektív hulladékgyűjtés, újrahasznosítás).</p> <p>A fogyasztói társadalom és az urbanizáció új jelenségeinek felismerése, érvelés ezek mellett vagy ellen (pl. környezetkímélő közlekedés, túlfogyasztás).</p> <p>A célnyelvi országok és hazánk törekvései a környezeti károk enyhítésére és a fenntartható fejlődés megteremtésére; ezek eredményei és kudarcai.</p> <p>A genetika legújabb eredményei és ezek veszélyei (pl. génmódosított élelmiszerek); az alkalmazás dilemmái.</p>
---	--	--

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tömegkommunikáció, média
2	Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi és célnyelvi civilizációs tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tömegkommunikációs forrásokról, a média szerepéről és a mindennapi életre gyakorolt hatásairól.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	<p>A tanuló ismeri és használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit önálló információgyűjtésre, az információkat rendszerezi és értelmezi,</p> <p>képes a tömegkommunikáció társadalmi hatásait, pozitív és negatív aspektusait felismerni, és ezekről kritikus véleményt mond,</p> <p>tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókincs használatával érvelni a médiával kapcsolatos kérdésekről, tisztában van a sajtószabadság fogalmával, szerepével a célnyelvi országok és hazánk múltjában és napjainkban.</p>
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A kereskedelmi TV-csatornák, a hírcsatornák és a közszolgálati TV helyzete, szerepe és feladata a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A média tömegformáló szerepének felismerése és értékelése; önálló véleményalkotás példákkal és érvekkel alátámasztva.</p> <p>A tömegkommunikációs csatornákból szerzett információk kritikus kezelése, hitelességük ellenőrzése más források, pl. az internet segítségével.</p> <p>A reklámok etikusságának vizsgálata.</p> <p>A tömegkommunikációra és médiára vonatkozó törvények és a sajtószabadság fogalmának megbeszélése.</p> <p>A sajtó politikai függetlensége és a sajtószabadság megvalósulása, a sajtószabadság és a média szerepének összehasonlítása a célnyelvi országok és hazánk viszonylatában a különböző történelmi korokban.</p> <p>Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása a sajtó teljes szabadsága mellett vagy ellen.</p>

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Irodalom, történelem, művészetek
2	Előzetes tudás	A tanuló célnyelvi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően számos ismerettel rendelkezik a történelemtől, irodalomtól, képző- és előadó-művészetektől és ezek szerepéről a mindennapi életben.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a tömegkommunikációs eszközöket információgyűjtésre és általános műveltségének szélesítésére, tud logikusan, érvekkel alátámasztva, a megfelelő szókinccs használatával beszélni az általános műveltséghez tartozó témákhoz kapcsolódó kérdésekről, tisztában van az általános műveltséghez tartozó témákkal, és ismeri a célnyelvi országok és hazánk kiemelkedő művészeit, tudósait.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	<p>A legfontosabb történelmi korszakok megnevezése, és az ezekhez kapcsolódó művészeti stílusok azonosítása; a történelem és művészetek kapcsolódási pontjai (pl. középkor: román és gótikus stílus).</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő jelentőségű klasszikus és kortárs szerzőjének, képző- és előadóművésznének, történelmi személyiségének megismerése és bemutatása.</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő irodalmi és filmművészeti alkotásának megismerése, értelmezése, az alkotók bemutatása.</p> <p>Irodalmi és filmművészeti alkotások olvasása/megtekintése célnyelven; drámarészletek előadása célnyelven.</p> <p>A célnyelvi országok legfontosabb történelmi eseményeinek, történelmi személyiségeinek megismerése és bemutatása.</p> <p>A célnyelvi országokra jellemző építészeti, képzőművészeti stílusok ismerete és néhány kiemelkedő fontosságú épület, műalkotás jellemzőinek bemutatása.</p> <p>A célnyelvi országok néhány kiemelkedő fontosságú múzeumának, színházának megismerése és bemutatása; lehetőség szerint színházi előadások megtekintése célnyelven.</p> <p>A tömegkommunikáció fejlődésének hatása a kultúra közvetítésére és népszerűsítésére a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>A kulturális élet és a kultúra intézményei, eseményei, szerepe a célnyelvi országokban és hazánkban.</p> <p>Logikus, érvekkel alátámasztott vélemény megfogalmazása történelmi eseményekről, művészeti alkotásokról és tudományos témákról.</p>

1	Tematikai egység / Fejlesztési cél	Tudományok
2	Előzetes tudás	A tanuló természettudományi tanulmányainak és élettapasztalatának köszönhetően sok ismerettel rendelkezik a tudományos-technikai vívmányokról és ezek mindennapi életre gyakorolt hatásáról. A célnyelvi civilizáció első szakaszában átfogó képet szerzett a célnyelvi országok technikai és

		tudományos vívmányairól.
3	A tematikai egység nevelési-fejlesztési céljai	A tanuló használja a hagyományos és a modern tömegkommunikációs eszközöket a tudományokkal kapcsolatos önálló információgyűjtésre, felismeri a tudományos-technikai vívmányok pozitív és negatív társadalmi szerepét, tud érvekkel alátámasztva, megfelelő szókinccsel használatával beszélni az ezekhez kapcsolódó kérdésekről, tisztában van a legfontosabb tudományos-technikai vívmányok céljával, hatásával.
4	Ismeretek / fejlesztési követelmények	Az emberiség történetének legfontosabb, új korszakot nyitó, a célnyelvi országokhoz és hazánkhoz kötődő találmányainak, vívmányainak megismerése és bemutatása (pl. penicillin, gravitáció, elektromosság, műtéti technikák). Tudományetikai kérdések megvitatása, pl. tanulói felvetések vagy aktuális hírek alapján. Logikus, érvekkel alátámasztott vélemények/ellenvélemények megfogalmazása, viták összefoglalása.

1	A fejlesztés várt eredményei a két évfolyamos ciklus végén	<p>A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, digitális eszközök alkalmazásával is be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit.</p> <p>Érti a célnyelvi országok gazdasági folyamatait, látja a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepüket.</p> <p>Járatos a célnyelvi országok politikai rendszerében, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.</p> <p>Tisztában van a célnyelvi országok társadalmi viszonyaival, a leggyakoribb szociális problémákkal, és képes javaslatokat tenni a feszültségek oldására.</p> <p>Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.</p> <p>Érti a környezetszennyezés következményeit és a fenntartható fejlődés fontosságát.</p> <p>Magabiztosan használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére és kritikus értelmezésére.</p> <p>Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén.</p> <p>Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű műalkotást és tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.</p> <p>Képes hazáját sokoldalúan bemutatni a célnyelven.</p>
---	---	--

11. osztály

Óraszám: heti 2 óra (évi 72 óra)

Források / Ajánlott irodalom:

Jancsó – Pintér – Suba – Surányi – Szántó: Cultural Relations, Exam Pass, Akadémia Kiadó

Bryn O’Callaghan: An Illustrated History of the US

Peter B. High: An Outline of American Literature

Douglas K. Stevenson: American Life and Institutions

Karen Blanchard, Christine Root: American Roots

Elizabeth A. Mejia, Maida Kennedy Xiao, Lucyna Pasternak: American Picture Show

Milada Broukal, Janet Milhomme: More about the USA

Maryanne Kearny Datesman, Joann Crandall, Edward N. Kearny: American Ways

Eckhard Fiedler, Reimer Jansen. Mil Norman-Risch: America in Close-Up

James West Davidson, William E. Gienapp etc: Nation of Nations, A Concise Narrative of The American Republic

Sidney Schwartz, John R. O’Conner: The Age of Greatness

Rachel Standish, Christopher Stacey: The American Promise

David McDowall: An Illustrated History of Britain

James O’Driscoll: Britain

Sheerin, Seath and White: Spotlight on Britain

Derek Allen - Paul Smith: Life and Culture in the English Speaking World

G.C.Thornley and Gwyneth Roberts: An Outline of English Literature

David Daiches: A Critical History of English Literature

Szántó György Tibor: Anglia története

Longman Dictionary of English Language and Culture

Oxford Guide to British and American Literature

A fejlesztési célhoz tartozó tematikai egység	Témakörök és tartalmak (óraszám)	Kapcsolódási pontok	Kulcsfogalmak
A célnyelvi országok gazdasága	US: Amerika őslakossága: Indián törzsek elhelyezkedése a kontinensen, régióik, életmódjuk, Pow-Wow (1 óra)	<i>Földrajz:</i> iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke és a munkaerő mobilitása, közlekedés. <i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a pénz és formái, pénzintézetek és tevékenységük, vállalkozói alapismeretek, a gazdaság szerkezete, nemzeti, uniós és globális gazdaság. <i>Matematika:</i> grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, globalizáció, integráció, regionális folyamatok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökológia és fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, a pénz világa, adók, euróövezet, euróválság, infláció, GDP, IMF, Világbank, WTO.
	US: a nagy felfedezések kora, az új világ fogalma (2 óra)		
	US: a gyarmatosítás kezdeti nehézségei (2 óra)		
	US: gyarmatosítási célok különbségei a 13 kolónia területén (2 óra)		
	US: A gyarmati Amerika és a rabszolga kereskedelem kialakulása, a gyapot államok (1 óra)		
	UK A történelmi folyamatok és a jelenkori fejlődés ok-okozati összefüggései, a pénz kialakulása, fejlődése, kereskedelem fejlődése, kereskedelmi útvonalak a normann hódítás előtt (3 óra)		
	UK: A brit gyarmatbirodalom fejlődése az ipari forradalom hatására (2 óra)		
	UK: Ipari forradalom, urbanizáció (2 óra)		
	UK és az Európai Unió, Brexit (2 óra)		
A célnyelvi országok politikai berendezkedése	US: Az első kormányzási forma: House of Burgessess, a rabszolgaság kezdete (2 óra)	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái, az állampolgári jogok és kötelességek,	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus,
	US: A 13 első gyarmat 3 fő térségre osztása a különböző jellemzőik függvényében (2óra)		
	US: Manifest Destiny, The Removal Act of 1830, The Trail of Tears (2 óra)		

	UK: A Viktóriánus Anglia (3 óra)	országgyűlési választások. <i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.	autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.
	UK: Ipari forradalom, urbanizáció, torryk és whigek szerepe a parlamentben (3 óra)		
	UK: A Parlament és az uralkodó viszonya (1 óra)		
A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	US: A fehér ember megérkezése az új világba és annak hatása az őslakosságon, betegségek, (1 óra)	<i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsizsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás. <i>Földrajz:</i> társadalomföldrajz. <i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok. <i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, erkölcs, jog, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, jogorvoslat, büntetés, a büntetőeljárás szereplői és főbb szakaszai, segítségkérés lehetőségei, pályaválasztás, munkába lépés, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú, munkavállalói stratégia, munkaerőpiac, munkaadók, munkavállalók, munkajog, munkaszerződés, munkaidő, munkabér, adózás, egészség- és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, előregedés, túlnépesedés, történelmi vallások és új keletű vallási közösségek.
	US: nézetkülönbségek, más mentalitás, más világfelfogás (1 óra)		
	US: Az indiánok drasztikus fogyása, belharcok, háborúk, az őslakosság tudatos kiirtása, rezervátumok, beolvastásuk a fehér ember társadalmába (2 óra)		
	US: élet a gyarmati Amerikában (1 óra)		
	US: The American Dream, a 4 fő bevándorlási időszak, magyar vonatkozások (3 óra)		
	US: a feketék sorsa, a kisebbségek sorsa a mai Amerikában (1 óra)		
	UK: A főváros történelme és társadalmi csoportjai (2 óra)		
	UK: Bevándorlás, a volt brit gyarmatok szerepe. (2 óra)		
	UK: Nemzetiségi politika (1 óra)		
Hagyományok, szokások, életmód	US: az első telepesek: Jamestown, Plymouth, Massachusetts Bay (2 óra)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek. <i>Etika:</i> önismeret, ember az	Család, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, előregedés,
	US: elszakadás az anyaországtól, az Amerika szabadságharc, hatásai az amerikai		

	életformára (2 óra)	időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet. <i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód, fogyatékkal élők. <i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció. <i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.	egészséges életmód, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás.
	US: kozmopolitanizmus, világpolgár fogalma (1 óra)		
	UK: Kulturális, művészeti fesztiválok, nemzeti ételek, a bevándorlás hatása a konyhaművészetre (2 óra)		
	UK: Eredeti brit ünnepek, nemzeti örökség (England, Wales, Scotland, Ireland) (2 óra)		
Környezetvédelem	US: a vadnyugat meghódítása, a kontinens benépesítése az őslakosság kárára (1 óra)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> környezettudatosság <i>Biológia-egészségtan:</i> a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés. <i>Földrajz:</i> településtípusok, <i>Történelem:</i> természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés, újrahasznosítás, megújuló energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés, génmanipuláció.
Tömegkommunikáció, média	US: a feketék sorsa a 20. században (2 óra)	<i>Etika:</i> újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; manipuláció, médiaszabályozás. <i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tömegkommunikációs források nyelve; a média hatása a nyelv változására.	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.
	UK: a királyi család és a média viszonya (2 óra)		
Irodalom, történelem, művészetek	US: az északi és a déli államok közötti konfliktus kieleződése, az amerikai polgárháború (2 óra)	<i>Ének-zene:</i> zenei műfajok; hangszerek; klasszikus és populáris zene, zeneirodalom kiemelkedő alakjai, művei. <i>Vizuális kultúra:</i> műalkotások	Irodalom, műfajok, műelemzés, zenei műfajok, hangszerek, történelmi korszakok, események, építészeti stílusok, képzőművészet: festészet,
	US: zene (jazz, country, pop), hippi mozgalom (2 óra)		

	US: magyar származású művészek Amerikában (2 óra)	elemzése, művészettörténeti korszakok stílusjegyei.	grafika, szobrászat, építészet, fotóművészet; előadó-művészet:
	UK: A kelták, rómaiak, angol-szászok, vikingek, normannok Britanniában, a hódítók céljai (3 óra)	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> színház; filmművészet.	zene, filmművészet,
	Hastings-i csata és következményei (1 óra)	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi korok, események; a kultúra és a történelem összefüggései.	színházművészet, tánc, klasszikus és kortárs művészek.
Tudományok	US: agyelszívás régen és most, híres magyarok Amerikában (2 óra)	<i>Biológia-egészségtan, Fizika, Kémia:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezők (Newton, Watt, Darwin), a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései.	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, űrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, pszichológia, agykutatás, evolúció.
	Híres magyarok Nagy Britanniában (2 óra)	<i>Informatika:</i> az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai. Netikett.	
A fejlesztés várt eredményei a 11. év végén	<p>A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, digitális eszközök alkalmazásával be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.</p> <p>Érti az Egyesült Államok és Nagy Britannia gazdasági folyamatait, látja a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepüket.</p> <p>Járatos az Egyesült Államok és Nagy Britannia politikai rendszerében, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.</p> <p>Tisztában van az Egyesült Államok és Nagy Britannia társadalmi viszonyaival, a leggyakoribb szociális problémákkal, és képes javaslatokat tenni a feszültségek oldására.</p> <p>Tájékozott az Egyesült Államokban és Nagy Britanniában élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.</p> <p>Érti a az emberi tevékenységnek a környezetre gyakorolt hatásait és a fenntartható fejlődés fontosságát.</p> <p>Magabiztosan használja a célnyelvi országok tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére és kritikus értelmezésére.</p> <p>Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű műalkotást és tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.</p>		

12. osztály

Óraszám: heti 2 óra (évi 64 óra)

Források / Ajánlott irodalom:

Jancsó – Pintér – Suba – Surányi – Szántó: Cultural Relations, Exam Pass, Akadémia Kiadó

Bryn O’Callaghan: An Illustrated History of the US

Peter B. High: An Outline of American Literature

Douglas K. Stevenson: American Life and Institutions

Karen Blanchard, Christine Root: American Roots

Elizabeth A. Mejia, Maida Kennedy Xiao, Lucyna Pasternak: American Picture Show

Milada Broukal, Janet Milhomme: More about the USA

Maryanne Kearny Datesman, Joann Crandall, Edward N. Kearny: American Ways

Eckhard Fiedler, Reimer Jansen. Mil Norman-Risch: America in Close-Up

James West Davidson, William E. Gienapp etc: Nation of Nations, A Concise Narrative of The American Republic

Sidney Schwartz, John R. O’Conner: The Age of Greatness

Rachel Standish, Christopher Stacey: The American Promise

David McDowall: An Illustrated History of Britain

James O’Driscoll: Britain

Sheerin, Seath and White:Spotlight on Britain

Derek Allen - Paul Smith: Life and Culture in the English Speaking World

G.C.Thornley and Gwyneth Roberts: An Outline of English Literature

David Daiches:A Critical History of English Literature

Szántó György Tibor: Anglia története

Longman Dictionary of English Language and Culture

Oxford Guide to British and American Literature

A fejlesztési célhoz tartozó tematikai egység	Témakörök és tartalmak (óraszám)	Kapcsolódási pontok	Kulcsfogalmak
A célnyelvi országok gazdasága	Kanada vonzereje földrajzi elhelyezkedésének tükrében (2 óra)	<i>Földrajz:</i> iparágak, nemzetközi szervezetek, pénzügyi fogalmak, tőke és a munkaerő mobilitása, közlekedés.	Gazdasági ágak, ágazatok, szektorok, globalizáció, integráció, regionális folyamatok, nemzetgazdaság, közúti közlekedés, ökonómia és ökológia, fenntartható fejlődés, nemzetközi szervezetek, multinacionális vállalatok, a pénz világa, adók, euróövezet, euróválság, infláció, GDP, IMF, Világbank, WTO.
	világ 2. legnagyobb országa és annak jelentősége (2 óra)	<i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a pénz és formái, pénzintézetek és tevékenységük, vállalkozói	
	Kanada és az USA összehasonlítása (1 óra)	alapismeretek, a gazdaság szerkezete, nemzeti, uniós és globális gazdaság.	
	Ausztrália az ellentétek földje (3 óra)	<i>Matematika:</i> grafikonok, adatok gyűjtése, következtetések levonása.	
A célnyelvi országok politikai berendezkedése	USA és Kanada politikai berendezkedésének összehasonlítása, összevetésük Magyarországgal (3 óra)	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a politikai rendszerek és az állampolgárok közötti viszony történelmi formái, az állampolgári jogok és kötelességek, országgyűlési választások.	Államformák, alkotmányosság, hatalmi ágak: a törvényhozó, végrehajtó és igazságszolgáltató hatalom, államfő, demokrácia, politikai intézményrendszer, társadalmi és politikai konfliktus, autonómia, szolidaritás, politikai és szociális jogok, a kisebbségi jogok, civil szféra.
	Ausztrália történelme, társadalmi és politikai berendezkedése, parlamentáris demokrácia (3 óra)	<i>Informatika:</i> digitális tudásbázisok, könyvtári információs rendszerek.	
A célnyelvi országok társadalmi viszonyai	Angol Kanada, francia Kanada, őslakosok (2 óra)	<i>Társadalmi, állampolgári és gazdasági ismeretek:</i> a jövedelem szerepe a családban, kiadás, bevétel, megtakarítás, hitel, rezsi, zsebpénz; a tudás fogalmának átalakulása, a tanulás technikái, egész életen át tartó tanulás. <i>Földrajz:</i> társadalomföldrajz. <i>Etika:</i> társas kapcsolatok, előítélet, tolerancia, bizalom, együttérzés; fogyatékkal élők, szegények és gazdagok.	Társadalom, osztály, réteg, csoport, a társadalmi együttélés szabályai, szokás, erkölcs, jog, kisebbségek, bevándorlás, emberi alapjogok, a jogegyenlőség elve, jogorvoslat, büntetés, a büntetőeljárás szereplői és főbb szakaszai, segítségkérés lehetőségei, pályaválasztás, munkába lépés, önéletrajz, motivációs levél, állásinterjú,
	Kanada: The Last Best West fogalma, Dreaming of Paradise értelmezése (2 óra)		
	Kanada: Bevándorlás (1 óra)		
	Miért zöldebb a fű Kanadában? (1 óra)		

		<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> pályaorientáció és munka.	munkavállalói stratégia, munkaerőpiac, munkaadók, munkavállalók, munkajog, munkaszerződés, munkaidő, munkabér, adózás, egészség- és társadalombiztosítás, munkanélküliség, élethosszig tartó tanulás, demográfia, demográfiai robbanás, elöregedés, túlnépesedés, történelmi vallások és új keletű vallási közösségek.
	A kanadai egészségügy fejlettsége és annak társadalmi velejárója (1 óra)		
	Ausztrál őslakosok (Aborigines) (2 óra)		
Hagyományok, szokások, életmód	Amerika: az otthon és az őshaza fogalma (1 óra)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> család és háztartás; testi és lelki egészség, egészséges ételek.	Család, nagycsalád, háztartás, időbeosztás, állami és családi ünnepek, gyermeki jogok, kötelességek, elöregedés, egészséges életmód, urbanizáció, gasztronómia, gyorséttermek, kiegyensúlyozott táplálkozás.
	Különböző népcsoportok együttélése, hagyományai, szokásai (4 óra)	<i>Etika:</i> önismeret, ember az időben: gyermekkor, ifjúság, felnőttkor, öregkor, családi élet.	
	Kanadai és USA szokások és hagyományok összehasonlítása (1 óra)	<i>Biológia-egészségtan:</i> egészséges életmód, fogyatékkal élők.	
	A család szerepe Kanadában (1 óra)	<i>Testnevelés és sport:</i> a rendszeres testedzés hatása a szervezetre, relaxáció.	
	UK: Town life, country life, housing, British Pubs (2 óra)	<i>Informatika:</i> e-könyvek, médiatudatosság.	
	Multikulturalizmus Ausztráliában (1 óra)		
Környezetvédelem	A környezetvédelem fontossága az USA-ban, Kanadában és hazánkban. The CEPA of 1999 (3 óra)	<i>Technika, életvitel és gyakorlat:</i> fenntarthatóság, újrahasznosítás, környezettudatosság otthon és a lakókörnyezetben.	Környezetszennyezés, környezetvédelem, szelektív hulladékgyűjtés, hulladékkezelés, újrahasznosítás, megújuló

	Ausztrália természeti sokszínűsége, korallzátonyok, fenntartható fejlődés (3 óra)	<p><i>Biológia-egészségtan:</i> természetvédelem, a biológiai sokféleség védelme, a környezeti állapot és az ember egészsége közötti összefüggés.</p> <p><i>Földrajz:</i> településtípusok, globális problémák, életminőségek különbségei, pl. az éhezés és a szegénység okai.</p> <p><i>Etika:</i> etikus kereskedelem (fair trade).</p> <p><i>Kémia:</i> vegyi anyagok hatásai a környezetre.</p> <p><i>Földrajz:</i> talajerózió, felmelegedés hatásai az éghajlatra.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> természetes erőforrások változásának hatása a gazdaságra.</p>	energiaforrások, erózió, urbanizáció, felelősségvállalás, ökológia, éghajlatváltozás, globális és regionális problémák, közlekedés, génmanipuláció.
Tömegkommunikáció, média	Tömegkommunikáció az USA-ban, Kanadában és Magyarországon (2 óra)	<p><i>Etika:</i> újságírói etika; reklámmal kapcsolatos megfontolt fogyasztói szerep kialakítása; információs önrendelkezési jog; manipuláció, médiaszabályozás.</p> <p><i>Magyar nyelv és irodalom:</i> a tömegkommunikációs források nyelve; a média hatása a nyelv változására.</p> <p><i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> a cenzúra és sajtószabadság a történelem folyamán.</p> <p><i>Informatika:</i> az internet, mint tömegkommunikációs forrás, az internet szerepe a XXI. század tömegkommunikációjában.</p>	Sajtó, sajtószabadság, cenzúra, nyomtatott, hangzó és digitális sajtótermékek, bulvársajtó, minőségi újságírás, internet, közszolgálati és kereskedelmi csatornák, reklámok, hirdetések, véleményformálás, manipuláció, média, tömegkommunikáció.
	Magyarok a kanadai médiában (1 óra)		
	Nagy Britannia és Ausztrália a média tükrében (2 óra)		
	brit, amerikai, kanadai, ausztrál angol, Net angol (1 óra)		
	sajtószabadság az USA-ban, Kanadában és Magyarországon (1 óra)		
Irodalom, történelem, művészetek	UK: I. Erzsébet és Anglia aranykora (2 óra)	<p><i>Ének-zene:</i> zenei műfajok; hangszerek; klasszikus és populáris zene, zeneirodalom</p>	Irodalom, műfajok, műelemzés, zenei műfajok, hangszerek,

	Shakespeare munkássága, a Globe színház jelentősége (2 óra)	kiemelkedő alakjai, művei. <i>Dráma és tánc:</i> színház- és drámatörténet, színházi előadás megtekintése, beszélgetés a látottakról.	történelmi korszakok, események, építészeti stílusok, képzőművészet: festészet, grafika, szobrászat, építészet, fotóművészet; előadó-művészet: zene, filmművészet, színházművészet, tánc, klasszikus és kortárs művészek.
	Az angol történelem különböző korszakait bemutató irodalmi művek (2 óra)	<i>Vizuális kultúra:</i> műalkotások elemzése, művészettörténeti korszakok stílusjegyei.	
	Az angol történelem nagyjainak ábrázolása az irodalomban, filmművészetben (2 óra)	<i>Magyar nyelv és irodalom:</i> epikai, lírai, drámai művek olvasása és értelmezése, színház; filmművészet.	
	Modern brit zene, festészet, irodalom (2 óra)	<i>Történelem, társadalmi és állampolgári ismeretek:</i> történelmi korok, események; a kultúra és a történelem összefüggései.	
	„Eredeti” kanadai hírességek (2 óra)	<i>Művészetek:</i> képzőművészet; előadó-művészet; építészet.	
	Angol és francia ráhatások a kanadai kultúrára (2 óra)	<i>Informatika:</i> az internet-kultúra közvetítő szerepe.	
	Az őslakosságból kiemelkedő művészek szerepe és hatása a kanadai kultúrára (1 óra)		
Tudományok	Kanadai felfedezők és bevándorló tudósok (1 óra)	<i>Biológia-egészségtan, Fizika, Kémia:</i> tudománytörténeti jelentőségű felfedezők, a biotechnológia lehetőségei és etikai kérdései.	Tudomány, technika, találmányok, vívmányok, úrkutatás, kozmológia, nukleáris fizika, orvostudomány, IKT, pszichológia, agykutatás, evolúció.
	Ausztrália szerepe a tudományos életben (2 óra)	<i>Informatika:</i> az infokommunikációs eszközök előnyei és kockázatai. Netikett.	

<p>A fejlesztés várt eredményei a 12. év végén</p>	<p>A tanuló szabatosan, a szükséges szaknyelv felhasználásával, digitális eszközök alkalmazásával be tudja mutatni a tanulmányai során feldolgozott témákat.</p> <p>Ismeri a célnyelvi országok földrajzi fekvését, felszínformáit, tájegységeit és legfontosabb vízrajzi jellemzőit.</p> <p>Érti a célnyelvi országok gazdasági folyamatait, látja a világ társadalmi-gazdasági rendszerében betöltött szerepüket.</p> <p>Járatos a célnyelvi országok politikai rendszerében, össze tudja hasonlítani azokat a magyar politikai berendezkedéssel.</p> <p>Tisztában van a célnyelvi országok társadalmi viszonyaival, a leggyakoribb szociális problémákkal, és képes javaslatokat tenni a feszültségek oldására.</p> <p>Tájékozott a célországokban élő emberek hétköznapijairól, szokásairól, gondolkodásmódjáról, életviteléről. Nyitottá és elfogadóvá válik más kultúrákkal szemben, megérti azok sajátosságait.</p> <p>Érti a környezetszennyezés következményeit és a fenntartható fejlődés fontosságát.</p> <p>Magabiztosan használja a célnyelvi ország tömegkommunikációs csatornáit az információgyűjtésben, képes az információk rendszerezésére és kritikus értelmezésére.</p> <p>Tájékozott a célnyelvi országok legjellegzetesebb sportágai és sporteseményei területén.</p> <p>Ismer a célnyelvi kultúrákból néhány kiemelkedő jelentőségű műalkotást és tudományos-technikai vívmányt, valamint azok alkotóit.</p> <p>Képes hazáját sokoldalúan bemutatni a célnyelven.</p> <p>Ismeretei, tudása, az elsajátított készségek megfelelnek a célnyelvi civilizáció érettségi követelményeinek.</p>
---	---